

УДК 687-1: 687.03:658.5

**ВАЖЛИВІСТЬ ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОСТІ ТЕКСТИЛЬНИХ
МАТЕРІАЛІВ І ОДЯГУ ВІЙСЬКОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ**

Л.Г. НІКОЛАЙЧУК

Національна академія сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного, Львів, Україна

Сьогодні важливість якості військової форми обумовлюється їх активною участю у військових бойових діях російсько-української війни, внаслідок чого найбільшого експлуатаційного зношування зазнає саме військова форма, в якій військовослужбовець найтриваліший час перебуває в екстремальних умовах. Тому загалом рівень властивостей текстильних матеріалів та предметів військового одягу мають забезпечувати підвищення рівня боєготовності і технічної та матеріальної оснащеності збройних сил, особливо, це стосується бойового екіпірування та комплектування військовослужбовця зручним, ергономічним та комфортним одягом. А це, в свою чергу, обумовлює необхідність розробки нових принципів і підходів, заснованих на науково-обґрунтованих методиках, до підвищення якісних характеристик цих текстильних матеріалів [1].

Формування якості текстильних матеріалів військового призначення включає побудову комплексу властивостей, а саме зносостійкості, надійності в експлуатації та довговічності. Військовий одяг повинен забезпечувати високу працездатність і комфортність військовослужбовця, адже від того, наскільки добре у ньому поєднуються різні елементи, як він відповідає своєму функціональному призначенню, залежить процес професійної, оперативно-службової та навчальної підготовки. Крім таких важливих вимог, як забезпечення надійності в експлуатації, гігієнічності, формений одяг повинен відповідати вимогам особистої безпеки. У значній мірі ці показники визначаються видом матеріалів, що використовуються при формуванні бойового екіпірування [1, 2].

Якість текстилю для військової форми визначається не тільки відповідним вибором для їх виробництва волокнистої основи, окремих марок синтетичних барвників та різноманітних апретів для їх заключного оброблення, але і застосуванням спеціальних обробок для надання спеціальних властивостей. Особливо це стосується текстильних матеріалів і виробів військового призначення. Невдале використання в даному переліку хоча би одного із названих компонентів може призвести до повного знецінення всього матеріалу чи виробу [2].

Вирішення проблем задоволення потреб військовослужбовців безпечними текстильними матеріалами та виробами і створення на їх основі окремого сегменту ринку екологічно безпечних товарів вже давно знаходиться у полі зору менеджерів підприємств легкої промисловості у цілому світі.

Забезпечення якості текстильних товарів є одним з найважливіших факторів підвищення рівня життя, соціальної й екологічної безпеки

населення. Основна увага тут зацентрована на споживних властивостях текстильних виробів, оскільки саме вони є показником якості та безпечності цих виробів.

Головна специфіка текстильних виробів військового призначення, складається в тому, що вони не тільки постійно використовуються в практичній діяльності військовослужбовців, але при цьому вони мають з ними безпосередній контакт.

Загострення в останні роки проблем безпечності та екологізації у вітчизняному текстильному виробництві, як і в інших галузях промисловості, диктує нагальну потребу посилення екологічної спрямованості діяльності не тільки окремих підгалузей і підприємств, але й широкого впровадження в практику їх роботи принципів екологічного маркетингу та екологічного менеджменту. Мова йде, перш за все, про економічно обґрунтовану екологізацію технологій виробництва, асортименту і властивостей різних видів текстильної сировини (особливо хімічних волокон, синтетичних барвників, полімерних обробних препаратів і ін.), пошук альтернативних екологічно безпечних видів цієї сировини, технологій основних етапів оздоблювального виробництва (особливо відбілювання, фарбування, заключного і спеціального оброблення), приведення до норм безпеки та екологічних норм асортименту текстильних матеріалів і виробів та формування на їх основі в Україні ринку екотекстилю військового призначення. Що є дуже актуально в умовах війни [3, 4].

Література

1. Черненко А.Д., Ванкевич П.І., О. В. Чернозубенко, Салата І.З., Іваник Є.Г., Ільків І.М., Оборнев С.І. Основні принципи комплексної оцінки текстильних матеріалів для військової форми в аспекті її функціонального призначення й зменшення бюджетних витрат. Військово-технічний збірник. 2016. - № 15. - С. 75-80.
2. Ніколайчук Л.Г. Роль спеціальних обробок текстилю у формуванні властивостей одягу військового призначення // Якість та безпечність товарів: матеріали VII міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених та студентів, Луцьк – 28 квітня 2023 року. - Луцький НТУ, 2023. - С. 45-47.
3. Галик І.С., Семак Б.Д. Проблеми формування та оцінювання екологічної безпечності текстилю: монографія. - Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2014. 488 с.
4. Дурач В.М., Ткачук П.В., Ніколайчук Л.Г., Гушак О.М. Особливості дослідження безпечності текстильних виробів військового призначення. iScience. Actual scientific research in the modern world. Journal. Pereiaslav, 2023. Issue 9 (101). – P. 100-105.